

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Α. ΑΝΔΡΕΟΥ ΜΙΑΟΥΛΗΣ

Δ. ΜΙΑΟΥΛΗΣ

(ΝΕΚΡΟΛΟΓΙΑ)

ΕΠΙΤΕΛΟΥΝΤΕΣ ὧδε εὐλαβῆς ὑποναυάρχου μνημόσυνον ὑπὲρ τοῦ κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος θανόντος ἀειμνήστου Δ. Μιαούλη διὰ τῆς παρατιθεμένης αὐτοῦ εἰκόνας, ἀντὶ ἄλλης βιογραφικῆς σκιαγραφίας, προτιμῶμεν νὰ παραθέσωμεν τὸν ἐπικηδεῖον λόγον, ὃν ἐξεφώνησεν ὁ γλαφυρὸς συνεργάτης τοῦ Ἡμερολογίου καὶ καθηγητῆς τῆς Ναυτικῆς Ἱστορίας κ. Κ. Ν. Ράδος καὶ ἐν τῷ ὁποίῳ ἐξεικονίζεται θαυμασίως ὁ ὄντως ἐνάρτεος καὶ πατριωτικὸς καὶ νουεχέστατος ἀνὴρ, οὗ εἴμαρτο τόσον προῶρως νὰ στερηθῇ τὸ ἐλληνικὸν ναυτικὸν καὶ ἡ παρ' ἡμῖν κοινωνία.

«Διὰ τοῦ θανάτου τοῦ ὑποναυάρχου Μιαούλη ἡ κοινωνία στερεῖται φυσιογνωμίας εὐγενοῦς καὶ συμπαθεστάτης, τὸ ναυτικὸν ἀξιωματικοῦ πολυτίμου, προῶρως ἀναρπαγέντος. Ἡδύνατο ἀληθῶς ἀκόμη λαμπρῶς νὰ χρησιμεύσῃ εἰς τὸ κατὰ θάλασσαν στράτευμα, ἐν ἡμέραις μάλιστα μὴ δυναμένας νὰ καυχηθῶσιν ἐπὶ περισσεῖα διοικητικῶν ἀνδρῶν, ἂν μὴ τὸ νόσημα κατέρριπτεν ἐντελῶς τὰς δυνάμεις αὐτοῦ.

Ὁ Δημήτριος Δημητρίου Ἀνδρέα Μιαούλης ὑπῆρξε πολίτης ἐξαιρέτως χρηστὸς καὶ πατριωτικὸς, ἀλλὰ στρατιώτης πρὸ παντός ὑπῆρξεν ἀπαράμιλλος, τεσσαράκοντα ἑπτὰ ἔτη ναυτικοῦ βίου συνεχοῦς, εὐόρκου, φιλοτίμως διανύσας.

Εἰς τοὺς παλαιότερους ἀξιωματικούς τοῦ στόλου ἡμῶν εἶναι γνωστὸν ὅτι τὰ μέσα τῆς μορφώσεως δὲν εἶχον παρασχεθῇ ἄφθονα. Ὁ Μιαούλης καὶ οἱ ἄλλοι καλοὶ ἀξιωματικοὶ ἦσαν αὐτοὶ ἑαυτῶν δημιουργήματα. Ἐστεροῦντο σχεδὸν ὁδῆγοῦ. Ἐπρεπε μόνοι νὰ μαντεύσωσι τί ὤφειλον ν' ἀγαπήσωσι καὶ τί ἔπρεπε νὰ μισήσωσι καὶ ἀποφύγωσιν. Ἠγάπησαν τὴν ὑπηρεσίαν καὶ τὸ βιβλίον ἐξ ἰδίας φιλοτιμίας, ἐκ φιλοπονίας, ἐκ φιλοπατρίας.

Νεώτατος, δεκαπενταετῆς μόλις, εἰσῆλθεν εἰς τὸ ναυτικὸν ὁ Μιαούλης, καταληφθεὶς ὑπὸ ἐκείνου τοῦ πρὸς τὴν θάλασσαν ἔρωτος, ὅστις εἶχε ποτε δώσει εἰς τὴν οἰκογένειαν αὐτοῦ τὴν κλειδα τοῦ μυστηρίου τῆς ναυτικῆς δόξης. Ἠτύχησε μόνον κατὰ τοῦτο, ὅτι ἐπέλιπον αὐτὸν αἱ περιστάσεις. Λεχθήτω ὅμως τοῦτο πρὸς τιμὴν του· ὅτι ὑπῆρξεν εἰς ἐκ τῶν ὀλίγων ἐκείνων γόνων τῶν μεγαλυνύμων οἴκων τῆς Ἑλλάδος, οἵτινες ἠγωνίσθησαν νὰ μεταδώσωσιν ἀμείωτον τουλάχιστον εἰς τὰς ἐπερχομένας γενεάς ἐν ὀνόμα ἐξ ἐκείνων, τὰ ὁποῖα ἀποτελοῦσι τὸ κράτιστον τμήμα τῆς ἐθνικῆς περιουσίας. Ἐὰν εἰς τοῦτο πάντες τὸν ἐμιμοῦντο, θὰ εἶχε νῦν καὶ ἡ Ἑλ-

λῆς διευθύνουσαν τάξιν, ἥτις ἐκ παραλλήλου μετὰ τῶν προνομιούχων τοῦ πνεύματος καὶ τοῦ πλοῦτος θά ἡδύνατο νὰ φωτίξῃ καὶ νὰ ὁδηγῇ καὶ νὰ ἐπιβάλλεται πρὸς κοινὸν ὄφελος.

Ὁ Δημήτριος Μιαούλης ἐν τῇ νεότητι αὐτοῦ ὑπῆρξεν ἀληθὲς ναύτης. Βαθύτατα δὲ κατενόησε τὸ ἀξίωμα τοῦ Ἀγγλοῦ σὲρ Σίδνεϋ Dacres : « ἡ ἐν τῇ ξηρᾷ διαμονὴ στερεῖ τοὺς ἀξιωματικούς πασῶν τῶν ναυτικῶν αὐτῶν ἀρετῶν ». Διὰ τοῦτο ἔφευγε τὰ γραφεῖα ! Δὲν ἐσκέπτετο ἐν τοῖς χρόνοις ἐκεῖνοις τοῦ ναυτικοῦ τοῦ παρελθόντος, ἢ πῶς νὰ καταστῇ δεξιὸς χειριστῆς. Ἦτο δόκιμος ἀκόμη, ὅταν τῷ ἐνεπιστεύθησαν τὴν κυβέρνησιν μικροῦ ἱστιοφόρου σκάφους καὶ διήγαγεν ἐπ' αὐτοῦ μακρὰς ἡμέρας ἀπαύστων διαδρομῶν ἐν τῇ φιλοταράχῳ θαλάσσῃ μας.

Ἐκτοτε ἐζητήθη εἰς πάσας τὰς θέσεις ἐμπιστοσύνης, ἐν θαλάσῃ. Εἰς τοῦτο ὀφείλει καὶ τὴν ἐπὶ μακρὰ ἐτη κυβέρνησιν τῆς βασιλικῆς θαλαμηγοῦ, ἐφ' ἧς βραδύτερον ἔμελλε νὰ ὁδηγήσῃ τοὺς ἡμετέρους ἀντιπροσώπους εἰς τὴν ἐν Ἀννίνῳ τῆς παλαιᾶς ὀροθετικῆς γραμμῆς περὶ ὁρίων συνάντησιν μετὰ τῶν ὑπὸ τὸν Μουχτάρ-πασσᾶν ἀντιπροσώπων τῆς Πύλης. Αἱ πολλαὶ αὐτοῦ ἐν θαλάσῃ ὑπηρεσίαι παρέσχον αὐτῷ τέλος τὴν ὑψίστην τιμὴν, ἣν δύναται νὰ ποθῇ ποτὲ ναυτικός, τὴν διοίκησιν μοίρας γυμνασίων, ἥτις παρετάθη μέχρι τῆς ἐποχῆς, καθ' ἣν ἐκλήθη εἰς τὴν διοίκησιν τῆς Σχολῆς τῶν Ναυτικῶν Δοκίμων.

Ἡ διεύθυνσις ἀνωτάτου πολεμικοῦ παιδευτηρίου εἶναι ἐν τῶν δυσχερεστάτων διοικητικῶν προβλημάτων. Μία σχολὴ δὲν δύναται νὰ διοικηθῇ ὡς ἐν σύνταγμα ἢ ὡς τὸ προστυχὸν πολεμιστήριον σκάφος. Εἶνε λεπτὸν μηχανήμα, πρὸς οὗ τὸν χειρισμὸν ἀπαιτεῖται λίαν λεπτή καὶ πεπειραμένη χεὶρ.

Μετὰ ποίας λογικότητος, μετὰ ποίας γαλήνης διηύθυνε τὸ ἀνώτατον ἡμῶν ναυτικὸν ἐκπαιδευτήριον θέλουσι μαρτυρεῖ πάντοτε, μιᾷ φωνῇ, οἱ πολλοὶ αὐτοῦ μαθηταὶ καὶ ἐκεῖνοι οἵτινες εἶχον τὴν τιμὴν καὶ τὴν εὐτυχίαν νὰ συνεργασθῶσι μετ' αὐτοῦ.

Ἐκεῖνο ὕπερ κυρίως διέκρινεν αὐτὸν ὡς διοικητὴν ἦτο τὸ πρᾶον αὐτοῦ ἦθος, χωρὶς τοῦτο ν' ἀναιρέσῃ ποτὲ τὸ ἀρχικὸν αὐτοῦ. Οὐδεὶς ἐτόλμησέ ποτε νὰ διανοηθῇ νὰ μετέλθῃ ἐνώπιον αὐτοῦ στάσιν ἐκβαίνουσας τῶν ὁρίων τῆς πειθαρχίας. Ἐγίνωσκε νὰ ἐπιβάλληται ἄνευ φωνασκιῶν, αἵτινες δυστυχῶς δὲν εἶνέ τι ἀσύνηθες παρ' ἡμῖν καὶ αἵτινες οὐδόλως συντελοῦσιν εἰς ἐμπέδωσιν τῆς ἀγίας πειθαρχίας.

Βαθεῖα ἦτο ἡ νοημοσύνη τοῦ Μιαούλη, ἡ πεῖρα δὲ αὐτοῦ ἐστηρίζετο ἐπὶ σπανίαις παρατηρηχότητος καὶ μνήμης, ἣν καθίστα εἰς πάντας ὠφέλιμον ἡ τέχνη τοῦ ἐπιχαρίτως συνδιαλέγεσθαι, ἣν κατεῖχεν εἰς ὑψίστον βαθμόν. Ἦτο φίλος τῶν καλῶν βιβλίων καὶ συνέλεγε πᾶν ὅ,τι χρησίμον ἐξ αὐτῶν, χωρὶς οὐδεὶς νὰ τὸν ὑποπτεύῃ, διότι ἦτο ἐχθρὸς τῶν ἐπιδείξεων ἐν ἐποχῇ φρενιτιδὸς διαφρητισμοῦ καὶ ματαιοδοξίων, αἵτινες καθιστῶσιν ἡμᾶς καθ' ἐκάστην γελίους.

Ἦτο εὐγενὲς ἦτο ἀληθὲς ἄρχων. Ἐγνώριζε δὲ καλῶς τοὺς κινδύνους τῆς περιαιτολογίας, ἀποτελῶν, τολμῷ εἰπεῖν, ἐξαίρεσιν μεταξὺ τῶν μικρῶν γενεῶν, αἵτινες διεδέχθησαν τὴν μεγάλην γενεάν τοῦ ἀγῶνος καὶ ὧν ἀρόρητοι κατέστησαν αἱ ἐπὶ πατραγαθία καυχήσεις. Τὸν ἔγγονον τοῦ με-

γάλου ναυάρχου Ἀνδρέα Μικούλη, τὸν υἱὸν τοῦ γενναίου ναυάρχου Δημητρίου Μικούλη, ὅστις ἐγκαινίασε τὰ μεγάλα ναυτικά ἐγχειρήματα τοῦ ἀγῶνος διὰ τῆς ἐκδίξεως τοῦ εἰσπλου τοῦ Κορινθιακοῦ, οὐδέποτε ἤκουσα οὐδὲ ἀπλῶς ὑπαινιττόμενον τὰς μεγάλας τοῦ οἴκου αὐτοῦ πρὸς τὸ ἔθνος ὑπηρεσίας. Ἡ πρὸς τὰ μεγάλα ὀνόματα τοῦ γένους αὐτοῦ λατρεία, ἡ θερμὴ λατρεία, ἥτο κρυφὴ, μεμιγμένη, ἂν θέλετε, μετὰ τινος δυσφορίας, μετὰ τινος τρόμου διὰ τὸ βαρὺ τῆς κληρονομίας.

Τοιοῦτος ἦτο ἐν ὀλίγοις ὁ ἀνὴρ οὗ ὁ νεκρὸς κηδεύεται σήμερον. Εἰς χαρακτήρ ! Εἶδος ἀποθαῖνον ὁσημέραι σπανιώτερον. Διὰ τοῦτο κακὴ δὲν ὑπῆρξεν ἡ ἔμπνευσις νάνατεθῇ εἰς αὐτὸν δις ἡ ἐπὶ τῶν ναυτικῶν ὑποργία, ἐν ἡμέραις γενικῆς ἀμφιβολίας, ἀμοιβαίων ὑποψιῶν, ζητήσεως ἀσυλλήπτων αἰτίων ἐθνικῆς κακοδαιμονίας, ἐν αἷς τὸ σιγᾶν καὶ τὸ πειθαρχεῖν δὲν ὑπῆρξεν ἡ πρώτη ἡμῶν ἀρετὴ.

Ἀληθῶς αἱ ἀνατεθεῖσαι εἰς τὸν Δ. Μικούλην λειτουργίαι δὲν ἦσαν εὐχερεῖς. Παρ' ὅλα ταῦτα ἐξῆλθε πασῶν ἀποκομιζων τὸ κέρδος τῆς γενικῆς ἐκτιμήσεως καὶ ἀγάπης, ὁ χρηστὸς οὗτος ἀνθρωπος, ὁ ἀλησμόνητος ἀρχηγός, ὁ ἀλησμόνητος φίλος, ὁ ἀλησμόνητος πατήρ.

Ὡς πατήρ θὰ ἠδύνατο νὰ χρησιμεύσῃ ὡς ἄριστον ὑπόδειγμα. Συνδεθεῖς μετ' ἀριστοκρατικῆς τῶν Ἀθηνῶν οἰκογενείας κατῴρθωσε νάναπτύξῃ ἄξια ἑαυτοῦ τέκνα, υἱὸν πιστὸν καὶ ἐντιμὸν στρατιώτην, φιλομαθῆ δὲ καὶ ἐμπνεόμενον ὑπὸ τῶν παραδόσεων τοῦ κατ' ἐξοχὴν ναυτικοῦ οἴκου του. Τέσσαρες γενεαὶ ἀξιοματικῶν ἐξ ἑνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ οἴκου!

Μόνον οὕτω παγιοῦνται τὰ πολεμικὰ σώματα, περὶ ὧν ἡ Ἑλλάς, μεθ' ὅλην τὴν σειρὰν τῶν ἀτυχῶν περιστάσεων, δὲν θέλει, δὲν πρέπει νὰ πελπίσῃ. Ἡ αἰσιοδοξία αὕτη ἦτο καὶ αὕτη μία τῶν ἀρετῶν τοῦ μεταστάντος, δι' ὃν λόγον μετέσχε πάντοτε ἐνθουσιωδῶς τῶν ἐργασιῶν τῆς Ἑταιρίας τοῦ Ἑλληνισμοῦ ὡς σύμβουλος αὐτῆς. Ὑπὸ τὴν σκέπην λοιπὸν τῶν παραμυθητικῶν τούτων ἐλπίδων του, μὲ τὴν πεποιθήσιν, ὅτι αὐταὶ δὲν θέλουσιν ἐξακολουθήσει οὕσαι αἰωνίως ὄνειρα, ἅς ὠδηγήσωμεν τὸν νεκρὸν τοῦ ὑποναυάρχου Μικούλη εἰς τὴν τελευταίαν αὐτοῦ κατοικίαν. »

Η ΠΕΘΑΜΜΕΝΗ

Εἰς τὴν πρώτην σὰν πάντα δὲν ἐπρόβαλες
 Ἐν' ἀνοίξης τὸ μικρὸ σου παράθυρι
 στῆς γλάστρας μὲ τὰ λούλουδα
 τ' ἀχνόξανθο κεφάλι σου νὰ γύρῃ.
 Τάλλο πρώτ' καὶ τάλλο δὲν ἐπρόβαλλες
 Κι' ἀκόμη νὰ φανῇς ὡραία παρθένα
 Καὶ μένει τὸ παράθυρο κατάκλειστο
 Καὶ τὰ μυριστικά σου μαραμμένα.

Μ. ΜΑΛΑΚΑΣΗΣ.